

2011 წლის 17 ოქტომბერი

დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის
ნაციონალური ცენტრის
დებულება

პრეამბულა

დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ნაციონალური ცენტრი (შემდგომში „ცენტრი“) ფუძნდება, ვითარდება და მოქმედებს სსიპ – „ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის“ (შემდგომში „თსუ“) აკადემიური საბჭოს მიერ მიღებული და წარმომადგენლობითი საბჭოს მიერ დამტკიცებული გადაწყვეტილების საფუძველზე, თსუ-ის, სამხრეთ ტექსასის სამართლის კოლეჯის (შემდგომში „სამართლის კოლეჯი“), კორპორაცია „დმოსავლეთ-დასავლეთის მართვის ინსტიტუტისა“ და მისი პროგრამის „მართლმსაჯულების დამოუკიდებლობისა და სამართლებრივი გაძლიერების პროექტი საქართველოში“ სამმართველოს (შემდგომში „ინსტიტუტი“) საერთო ინიციატივასა და მათ შორის ხელმოწერილ ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმზე დაყრდნობით.

ცენტრის მისიაა საქართველოში განათლების, კვლევისა და მომსახურების მეშვეობით დავის გადაწყვეტის სამართლის ხელშეწყობა და პრაქტიკული, კლინიკური და იურიდიული უნარების დახვეწა კრიტიკული სამართლებრივი აზროვნების განავითარებისათვის.

ცენტრი მიზნად ისახავს ზემოაღნიშნული მისიის განხორციელებას, თსუ-ის წესდების პრინციპების შესაბამისად, იურიდიული საზოგადოების ყველა წევრისათვის, სამართალმცოდნეობის ყველა ქართველი სტუდენტისა და ზოგადად, საზოგადოებისათვის დავის გადაწყვეტის პოლიტიკისა და პროცედურების როგორც თეორიული საფუძვლების, ისე პრაქტიკული გამოყენების სწავლების გზით, მთელს საქართველოში იურიდიული განათლების განვითარებითა და დავის გადაწყვეტის პოლიტიკისა და პრაქტიკის ხელშეწყობის მეშვეობით საქართველოს საზოგადოების სასარგებლოდ.

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1.

1. ცენტრი არის თსუ-ის საუნივერსიტეტო მნიშვნელობის საგანმანათლებლო სამეცნიერო სტრუქტურული, არაპოლიტიკური ერთეული.

2. ცენტრის ოფიციალური ქართული სახელწოდებაა სსიპ – „ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის“ საუნივერსიტეტო მნიშვნელობის საგანმანათლებლო-სამეცნიერო სტრუქტურული ერთეული – დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ნაციონალური ცენტრი, ხოლო ინგლისური – **LEPL –“Ivane Javakhishvili Tbilisi State University” Educational-Scientific Structural Unit of the University Importance – National Center for ADR.**

3. ცენტრი შეიძლება საქმიანობდეს როგორც საქართველოში, ისე მის საზღვრებს გარეთ.

4. ცენტრი შეიძლება ფლობდეს საბანკო ანგარიშებს (ქვეანგარიშებს).
5. ცენტრის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0179, ილია ჭავჭავაძის გამზირი №1.
6. ცენტრი უფლებამოსილია, ჰქონდეს საკუთარი ოფიციალური ნიშანი, ემბლემა, დროშა და სხვა საიდენტიფიკაციო ატრიბუტები, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.
7. წინამდებარე წესდების დანართი მისი შემადგენელი ნაწილია.

თავი II

ძირითადი მიზნები და ამოცანები

მუხლი 2.

ცენტრის ძირითადი მიზნებია:

1. საქართველოში განათლების, კვლევისა და მომსახურების მეშვეობით დავის გადაწყვეტის სამართლის ხელშეწყობა;
2. პრაქტიკული, კლინიკური და იურიდიული უნარების დახვეწა კრიტიკული სამართლებრივი აზროვნების განვითარებისათვის.

მუხლი 3.

ცენტრი მისი მიზნების მისაღწევად:

1. ახორციელებს სხვადასხვა სახის საგანმანათლებლო პროგრამას სტუდენტებისა და პროფესორებისათვის;
2. ქმნის ცენტრის ვებ-გვერდს და სხვა საშუალებებს ქსელური სოციალური მედიით სარგებლობისათვის;
3. აწვობს საგანმანათლებლო და კვლევით შეხვედრებს, სემინარებს, კონფერენციებსა და სიმპოზიუმებს და ხელს უწყობს აკადემიური და პრაქტიკული დანიშნულების ბეჭდვით გამოცემებს დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის სამართლის სფეროში;
4. ეხმარება და/ან თანამშრომლობს იურიდიული საზოგადოების წევრებთან და სახელისუფლებო ინსტიტუციებთან, რათა ხელი შეუწყოს საქართველოს კანონმდებლობის განვითარებას დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის სფეროში;
5. ხელს უწყობს პროფესორთა და მასწავლებელთა მომზადებასა და უწყვეტ პროფესიულ განათლებას;
6. ასრულებს სხვადასხვა პროექტს იურიდიული განათლების სისტემის განსავითარებლად;
7. ამზადებს იურიდიულ განათლებასთან, დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის გამოყენებასა და სწავლებასთან და იურიდიული უნარების გამომუშავებასთან დაკავშირებულ საკანონმდებლო პროექტებსა და კვლევით პუბლიკაციებს;
8. თსუ-ის ადმინისტრაციას წარუდგენს ინიციატივებს სხვადასხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებასთან, როგორც საქართველოში, ისე მის გარეთ, თანამშრომლობის შესახებ.

მუხლი 4.

ცენტრი შეიძლება ეწოდეს სხვა, ნებისმიერ საქმიანობას, რომელიც არ იკრძალება საქართველოს კანონმდებლობით და რომელიც ემსახურება ცენტრის მიზნებს.

თავი III

ცენტრის დაფუძნების ინიციატორები

მუხლი 5.

ცენტრის დაფუძნების ინიციატორები არიან თსუ-ის იურიდიული ფაკულტეტი, სამართლის კოლეჯი და ინსტიტუტი.

მუხლი 6.

1. ცენტრის დაფუძნების ინიციატორთაგან ყველა წარმოდგენილია ცენტრის დირექტორთა საბჭოში. ცენტრის დაფუძნების ინიციატორები საკუთარ უფლებამოსილებებს საბჭოში ასრულებენ მათ უფლებამოსილებათა შესაბამისად. ცენტრის დაფუძნების ინიციატორები ხმის უფლებით სარგებლობენ დირექტორთა საბჭოს მეშვეობით.

2. სხვა პირები შეიძლება გათანაბრებულ იქნენ ცენტრის დაფუძნების ინიციატორებთან, თუ ეს არ ეწინააღმდეგება ცენტრის მიზნებსა და მისწრაფებებს, დირექტორთა საბჭოს ანონიმური გადაწყვეტილების საფუძველზე.

3. ცენტრის დაფუძნების ინიციატორი და მასთან გათანაბრებული პირი უფლებამოსილია დატოვოს ცენტრი დირექტორთა საბჭოსათვის ამგვარი გადაწყვეტილების შესახებ წერილობითი შეტყობინების გზით.

თავი IV

ცენტრის მართვა

მუხლი 7.

ცენტრის მართვა ხორციელდება დირექტორთა საბჭოს, აღმასრულებელი დირექტორის, აკადემიური დირექტორებისა და მრჩეველთა საბჭოს მეშვეობით.

დირექტორთა საბჭო

მუხლი 8.

1. ცენტრის უმაღლესი მმართველი ორგანო არის დირექტორთა საბჭო, შემდგარი არანაკლებ 3 და არა უმეტეს 7 წევრისაგან. ცენტრის საბჭოში შეიძლება არ-ჩეულ იქნეს ნებისმიერი ქვეყნის მოქალაქე. საბჭოს წევრები აირჩევიან თავად საბჭოს მიერ სამი წლის ვადით. საბჭოს წევრს შეუძლია დატოვოს საბჭო სამი წლის ვადის გასვლამდე დირექტორთა საბჭოსათვის ამგვარი გადაწყვეტილების შესახებ წერილობით შეტყობინების გზით.

2. დირექტორთა საბჭოს წევრთა თავდაპირველი სამეული ყალიბდება თითოეული წევრის მიერ საბჭოს ერთი წევრის დასახელებით. თავდაპირველი საბჭოს მოცულობის გაზრდის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება ფარული კენჭისყრით, არსებული საბჭოს მიერ.

მუხლი 9.

1. საბჭო უფლებამოსილია:

ა) აირჩიოს და გადააყენოს საბჭოს წევრები, მათ შორის, ახალი საბჭოს წევრები, გარდა საბჭოს იმ წევრებისა, რომლებიც წარმოადგენენ წევრებს;

ბ) დანიშნოს და გადააყენოს აღმასრულებელი დირექტორი ან აკადემიური დირექტორები, შეასრულოს შრომითი თუ სხვა, შესაბამისი ხელშეკრულება მასთან და ზედამხედველობა გაუწიოს მის საქმიანობას;

გ) დაადგინოს საბჭოს წევრების, აღმასრულებელი დირექტორისა და აკადემიური დირექტორების უფლებამოსილებანი;

დ) აირჩიოს საბჭოს თავმჯდომარე;

ე) შეცვალოს/დაამტკიცოს ცენტრის შიდა წესები წინამდებარე დებულებაზე დაყრდნობით;

ვ) ჩამოაყალიბოს საპატიო მრჩეველთა საბჭო(ები) და დაადგინოს მისი (მათი) შემადგენლობა;

ზ) შეიმუშაოს ცენტრის ძირითადი პოლიტიკა, გეგმები, პროგრამები და პროექტები;

თ) შეიმუშაოს წლიური ბიუჯეტისა და წლიური სტრატეგიის პროექტები შესაბამისი ორგანოს მიერ დასამტკიცებლად;

ი) დაამტკიცოს სამოქმედო გეგმები, პროექტები, ფინანსური და ეკონომიკური გეგმები;

კ) შეიმუშაოს ინიციატივები ცენტრის საქმიანობის დასრულების, მისი რეორგანიზაციისა და/ან ლიკვიდაციის საკითხების შესახებ;

ლ) გადაწყვიტოს ნაციონალურ ცენტრთან დაკავშირებული ნებისმიერი სხვა საკითხი;

მ) საბჭოს გადაწყვეტილებით გადასცეს მისი უფლებამოსილება აღმასრულებელ დირექტორს ან აკადემიურ დირექტორებს, გარდა იმ საკითხების თაობაზე, რომლებიც ჩამოთვლილია ზემოთ, „ა“, „ბ“, „გ“, „დ“, „თ“ და „კ“ პუნქტებში.

2. საბჭოს კრება მოიწვევა საბჭოს თავმჯდომარის მიერ საჭიროებისდა მიხედვით, მაგრამ არანაკლებ ერთხელ წელიწადში.

3. თავდაპირველი საბჭოს შემადგენლობა წარმოდგენილია წინამდებარე წესდების მეორე დანართში.

4. თავდაპირველი სამწევრიანი საბჭოს ყველა გადაწყვეტილება მიიღება სრული თანხმობით.

5. საბჭო უფლებამოსილია, თუ სხდომას ესწრება წევრთა საერთო რაოდენობის ნახევარზე მეტი.

6. გადაწყვეტილება მიიღება ერთხმად ანდა, ასეთი თანხმობის მიუღწევლობის შემთხვევაში, საბჭოს დამსწრე წევრთა უბრალო უმრავლესობით.

7. საბჭოს სხდომა შეიძლება გაიმართოს როგორც პირისპირ შეხვედრის გზით, ისე დისტანციური კომუნიკაციის სხვადასხვა საშუალების გამოყენებით (ე. ი. საბჭოს წევრები სხდომაზე დამსწრეებად შეიძლება მიიხნეოდნენ იმ შემთხვევაშიც, თუ სხდომაზე ფიზიკურად არ იმყოფებიან).

8. საბჭოს თითოეულ წევრს აქვს ერთი ხმა. სხდომის ოქმი შედგება და ხელმოწერილია საბჭოს თავმჯდომარის მიერ ან, მისი არყოფნის შემთხვევაში, საბჭოს თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებლის მიერ.

9. საბჭოს სხდომის მოწვევა საჭირო არ არის, თუ საბჭოს წევრთა საერთო რაოდენობის ნახევარზე მეტი საკითხზე წერილობით აღწევს თანხმობას. ამ შემთხვევაში, საბჭოს თავმჯდომარე (ან, მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი) ამზადებს და ხელს აწერს საბჭოს გადაწყვეტილებას. ასეთი გზით მიღებულ გადაწყვეტილებას აქვს სრული იურიდიული ძალა. აღმასრულებელი დირექტორი და აკადემიური დირექტორები მუხლი 10.

1. ცენტრის აღმასრულებელ დირექტორს აკისრია ძირითადი პასუხისმგებლობა ცენტრის ყოველდღიური საქმიანობისათვის, ხოლო აკადემიური დირექტორები იზიარებენ პასუხისმგებლობას ცენტრის აკადემიური საქმიანობისათვის. აღმასრულებელ დირექტორი და აკადემიური დირექტორები სარგებლობენ საზიარო წარმომადგენლობითი უფლებამოსილებით, ცენტრის სახელით, რაც დამატებით განისაზღვრება დირექტორთა საბჭოს მიერ.

2. ცენტრის აღმასრულებელი დირექტორი და აკადემიური დირექტორები ინიშნებიან დირექტორთა საბჭოს მიერ განუსაზღვრელი ვადით. ცენტრის აღმასრულებელი დირექტორისა თუ აკადემიური დირექტორების გათავისუფლება შეუძლია საბჭოს ნებისმიერ დროს საკუთარი გადაწყვეტილების საფუძველზე.

3. აღმასრულებელი დირექტორი:

ა) უძღვება ცენტრის ყოველდღიურ საქმიანობას;

ბ) თსუ-ის ადმინისტრაციის თანხმობით წარმოადგენს ცენტრს მესამე პირებთან ურთიერთობაში, როგორც ეს განისაზღვრება დირექტორთა საბჭოს მიერ;

გ) თსუ-ის ადმინისტრაციის ხელმძღვანელს დასამტკიცებლად წარუდგენს ცენტრის საშტატო ნუსხის პროექტსა და ცენტრის მოსამსახურეთა კანდიდატურებს;

- დ) უზრუნველყოფს დირექტორთა საბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა აღსრულებას;
  - ე) თსუ-ის ადმინისტრაციას მიმართავს ინიციატივებით გარიგებათა დადების, რწმუნებულებათა გადაცემის, ეროვნული და უცხოური ფულის ერთეულით საბანკო ანგარიშების (ქვეანგარიშების) გახსნისა და დახურვის შესახებ და ხელს აწერს ფინანსურ და სხვა დოკუმენტებს;
  - ვ) ასრულებს დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებებს;
  - ზ) თსუ-ის ადმინისტრაციის ნებართვით მართავს ცენტრის ფინანსურ და სხვა მატერიალურ რესურსებს და პასუხისმგებელია მათ ხარჯვაზე, ცენტრის მიზნების შესაბამისად;
  - თ) მოახსენებს საბჭოს შესრულებულ სამუშაოთა შესახებ საბჭოს ან მისი წევრის მოთხოვნის შემთხვევაში;
  - ი) ახორციელებს სხვა ფუნქციებს დირექტორთა საბჭოს მიერ მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე.
4. აკადემიური დირექტორები:
- ა) პასუხისმგებელი არიან ცენტრის აკადემიური საქმიანობის განხორციელებისათვის;
  - ბ) მეთვალყურეობენ ცენტრის სხვადასხვა აკადემიურ პროგრამასა და პროექტს;
  - გ) გეგმავენ ყველა სახის აკადემიურ ღონისძიებას, მათ შორის, მაგალითად, სემინარებს, მოსამზადებელ სწავლებებს, გაცვლით პროგრამებს, საზაფხულო სკოლებს;
  - დ) ზედამხედველობენ იურიდიული კლინიკის საქმიანობას, განსახორციელებელს ცენტრის დახმარებითა და მის ფარგლებში;
  - ე) თსუ-ის ადმინისტრაციის თანხმობით წარმოადგენენ ცენტრს მესამე პირებთან ურთიერთობაში, როგორც ეს განისაზღვრება დირექტორთა საბჭოს მიერ;
  - ვ) უზრუნველყოფენ დირექტორთა საბჭოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა აღსრულებას;
  - ზ) მოახსენებენ საბჭოს შესრულებულ სამუშაოთა შესახებ საბჭოს ან მისი წევრის მოთხოვნის შემთხვევაში;
  - თ) ასრულებენ საბჭოს გადაწყვეტილებებს და ახორციელებენ სხვა ფუნქციებს დირექტორთა საბჭოს მიერ მინიჭებული უფლებამოსილების საფუძველზე.

თავი V

მრჩეველთა საბჭო

მუხლი 11.

ცენტრი ქმნის მრჩეველთა საბჭოს.

1. მრჩეველთა საბჭო არის ცენტრის საკონსულტაციო ორგანო და იგი იქმნება დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებით.
2. დირექტორთა საბჭო იწვევს მრჩეველთა საბჭოს წევრებს ერთხმად ან ასეთი თანხმობის არარსებობის შემთხვევაში, ხმათა უბრალო უმრავლესობით;
3. ნებისმიერი ქვეყნის მოქალაქე თუ იურიდიული პირი შეიძლება არჩეულ იქნეს მრჩეველთა საბჭოში.
4. მრჩეველთა საბჭო მხოლოდ დირექტორთა საბჭოსათვის ამზადებს რეკომენდაციებს, რაც უკავშირდება განვითარებას ცენტრის, მისი აკადემიური საქმიანობის ან ნებისმიერი საკითხისა, რომელიც პირდაპირ და/ან არაპირდაპირ ემსახურება ცენტრის ლეგიტიმურ მიზნებს.
5. მრჩეველთა საბჭოს წევრთა რაოდენობა შეზღუდული არ არის.

თავი VI

ცენტრის ფულადი სახსრების წყაროები

მუხლი 12.

1. ცენტრის დაფინანსების წყარო შეიძლება იყოს კანონიერი გზით მიღებული ნებისმიერი ფულადი სახსარი, მათ შორის:

- ა) დამფუძნებლისა და დაფუძნების ინიციატორთა შენატანები;
- ბ) შეწირულობანი და გრანტები;
- გ) შემოსავალი დამხმარე საქმიანობიდან;
- დ) სხვა სახსრები, რომლებიც არ იკრძალება კანონით.

ცენტრი არ არის შექმნილი მოგების მისაღებად, არ აქვს მოგების მიღების მიზანი და არ გასცემს დივიდენდებსა თუ სხვა მსგავს წილებს. ამ წესდების არც ერთი მხარე მიზნად არ ისახავს და არ ელის მოგების მიღებას წინამდებარე შეთანხმებაში შემოსვლის ან მისი შესრულების ძალით. ცენტრის მიერ მიღებული ნებისმიერ სახსარი გამოიყენება მისი ამჟამინდელი ან სამომავლო პროგრამებისათვის.

2. ცენტრის დამხმარე-დამატებითი სახის საქმიანობის შედეგად მიღებული ნებისმიერი შემოსავალი რჩება ცენტრს და გამოიყენება მხოლოდ და მხოლოდ ცენტრის მიზნების მისაღწევად.

3. შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა და მას შორის არსებული თანამშრომლობის ხელშეკრულების, ასევე, ინსტიტუტისა და თსუ-ის მოლაპარაკებისა და შეთანხმების შესაბამისად, ინსტიტუტი გამოყოფს ცენტრის სამუშაოებისა და საქმიანობის ხელშეწყობისათვის საჭირო ფინანსურ და/ან ტექნიკურ დახმარებას.

4. ცენტრის ხანგრძლივად შენარჩუნებისათვის თსუ გამოყოფს ფინანსურ სახსრებს თსუ-ის იურიდიული ფაკულტეტის ბიუჯეტიდან.

თავი VII

რეორგანიზაცია და ლიკვიდაცია

მუხლი 13.

ცენტრის რეორგანიზაცია და/ან ლიკვიდაცია ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

თავი VII

გარდამავალი და დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 14.

ცენტრის დებულება ძალაში შედის თსუ-ის წარმომადგენლობითი საბჭოს მიერ მიღებული შესაბამისი გადაწყვეტილების გამოქვეყნების დროიდან.

დანართი 1

ცენტრის თავდაპირველი საბჭოს წევრები

ცენტრის რეგისტრაციის დროისათვის მისი საბჭოს წევრები არიან:

1. ირაკლი ბურდული, თსუ-ის იურიდიული ფაკულტეტის წარმომადგენელი (საბჭოს თავმჯდომარე)
2. ქეთრინ გრინი ბარნეთი, სამართლის კოლეჯის წარმომადგენელი
3. მაიკლ დიდრინგი, ინსტიტუტის წარმომადგენელი